

- 2 SUHDANNEKUVA
- 3 KYMENLAAKSON TALOUDEN RAKENNE
- 4 TEOLLISUUS
- 5 RAKENTAMINEN
- 6 KAUPPA SEKÄ MAJOITUS- JA RAVITSEMISTOIMINTA
- 7 LIIKENNE
- 8 PALVELUT LIIKE-ELÄMÄLLE JA KOTITALOUKSILLE
- 9 VAIHTUVA TEEMA: VIERASKIELINEN VÄESTÖ
KYMENLAAKSOSSA
- 10 KOUVOLAN SEUTUKUNTA
- 12 KOTKAN-HAMINAN SEUTUKUNTA
- 14 KYMENLAAKSON TALOUDEN TULEVAISUUDEN
NÄKYMÄT
- 16 TIETOLÄHTEET, KÄSITTEET JA JULKAISIJAT

Kymenlaakson | 1 toimialakatsaus | 11

7.4.2011

Yhteistyössä:

Kymenlaakson Sähkö

 SYMPÄRISTÖ

 YMPYRÄ
uskon on edellä

TAPIOLA

Kymenlaakson viennin kasvu pysähtyi vuoden 2010 puolivälissä, taittaen myös yritysten liikevaihdon nousun. Liikevaihdon kasvu kuitenkin jatkui vuoden lopussa. Yritysten henkilöstömäärä kääntyi kasvuun.

Kymenlaakson yritysten viennin kasvu kääntyi jälleen laskuun vuoden 2010 kolmannella neljänneksellä ja sen vaikutuksesta myös teollisuuden liikevaihdon kasvu taittui. Vienti lisääntyi kuitenkin 9 % vuotta aikaisemmasta vuoden 2010 viimeisellä neljänneksellä. Viennin arvo oli vuoden lopussa vielä noin 28 % alemmalla tasolla kuin vuonna 2006. Viennin arvo vuositasolla on noin 2,6 miljardia euroa, vajaa kolmannes maakunnan kaikkien yritysten liikevaihdosta.

Vienti veti Kymenlaakson taantumaan, ja sen kasvun taittuminen heijastui koko maakunnan liikevaihtoon vuoden 2010 kolmannella neljänneksellä. Vuoden lopussa liikevaihto kääntyi kuitenkin kasvuun viennin laskusta huolimatta liikenteen, kaupan ja palveluiden vetäminä. Kymenlaakson kaikkien yritysten liikevaihto kasvoi 7 % edellisvuodesta vuoden 2010 loppupuolella. Koko maassa liikevaihdon lisäys oli samaan aikaan 9 %. Talouden taantuminen alkoi Kymenlaaksossa aikaisemmin kuin muualla Suomessa metsäteollisuuden vetämänä, mutta pudotus vuoden 2009 alkupuolella oli muualla maassa jyrkempi kuin Kymenlaaksossa. Liikevaihdon nousu vuoden 2009 puolivälistä alkoi maakunnassa koko maata nopeampana, mutta kasvuvauhti hidastui vuoden 2010 loppupuolella. Liikevaihto oli Kymenlaaksossa viime vuonna keskimäärin 9 % alemmalla tasolla kuin vuonna 2006. Yritysten yhteenlaskettu liikevaihto vuositasolla on noin 8,8 miljardia euroa.

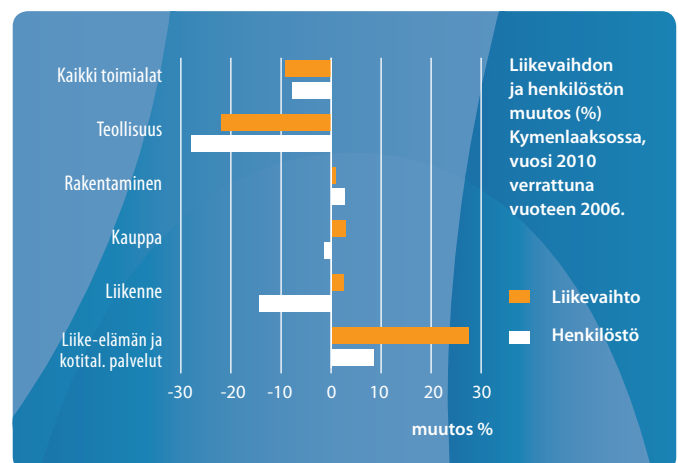
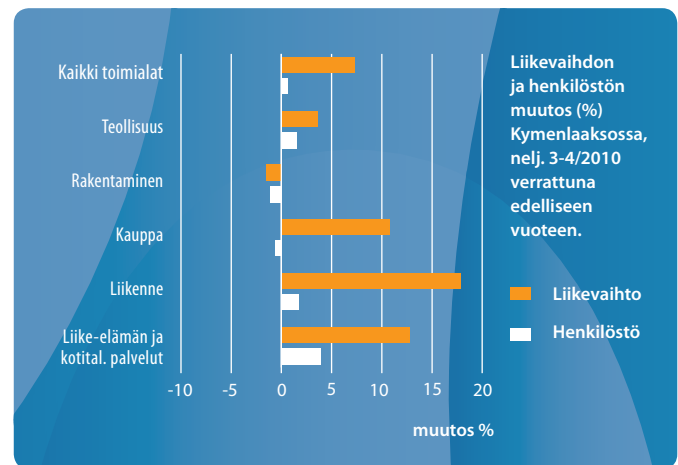
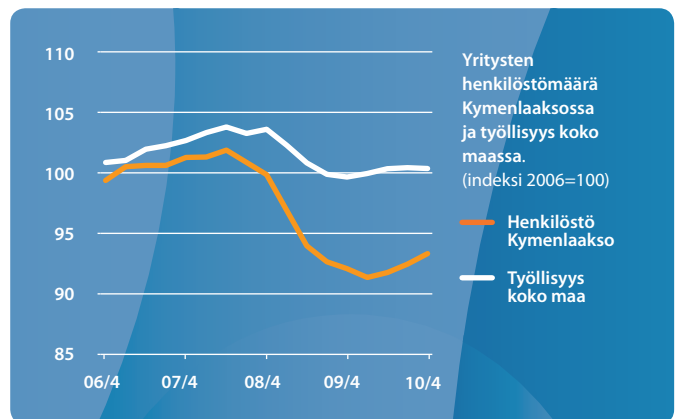
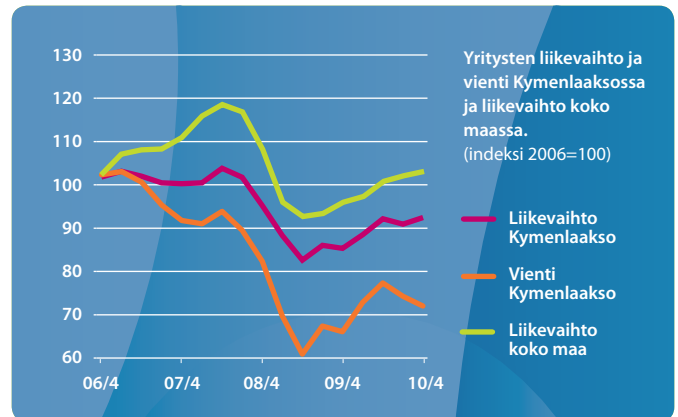
Taantuma veti työllisyyden laskuun viiveellä ja myös työllisyyden kääntymisen nousuun tapahtui myöhemmin kuin liikevaihdon käänne, vuoden 2010 toisella neljänneksellä. Yritysten yhteenlaskettu henkilöstömäärä kasvoi vuoden loppupuolella vajaan prosentin edellisvuodesta. Maakunnassa henkilöstömäärän vähennys oli jyrkempi kuin työllisyyden lasku koko maassa.

Vuodesta 2006 yritysten henkilöstömäärä on vähentynyt maakunnassa 8 %. Yritysten henkilöstömäärä vuositasolla on 58 850 henkilötyövuotta.

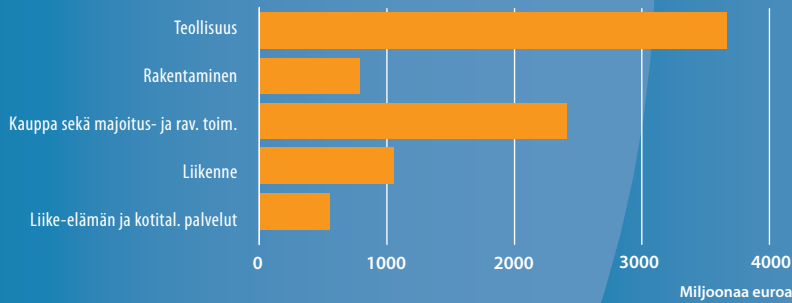
Päätoimialojen erot

Kaikki päätoimialat kasvoivat edellisvuodesta vuoden 2010 toisella puolikkaalla rakentamista lukuunottamatta, jossa liikevaihto laski prosentin. Kasvua oli eniten liikenteessä, jossa liikevaihto kasvoi 18 % edellisvuodesta. Liike-elämän ja kotitalouksien palveluissa kasvua vuodentakaisesta oli 13 %, kaupassa 11 %. Teollisuudessa liikevaihto kasvoi vuoden loppupuolella 4 % edellisvuodesta. Suurinta kasvua henkilöstömäärään tuli liike-elämän ja kotitalouksien palveluissa, 4 % edellisvuodesta. Teollisuuden ja liikenteen henkilöstömäärät kasvoivat 2 %, kaupassa ja rakentamisessa henkilöstömäärät vähenivät vielä. Vuodesta 2006 yritysten liikevaihto on kasvanut liike-elämän ja kotitalouksien palveluissa päätoimialoista eniten, 27 %, kun taas teollisuuden liikevaihto on 22 % alle viiden vuoden takaisen tason. Rakentamisessa liikevaihto on kasvanut prosentin, liikenteessä ja kaupassa 3 % vuodesta 2006.

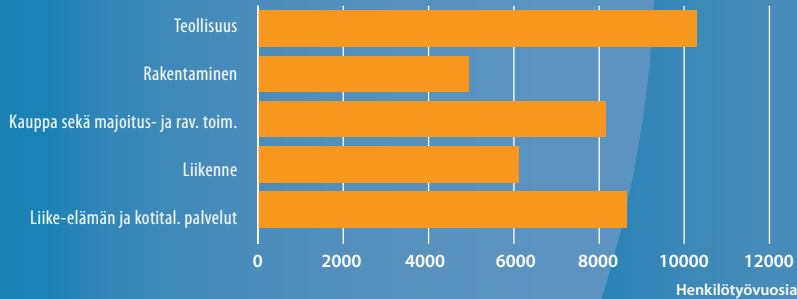
Kymenlaakson avainluvut	2010
Väestö (12/2010)	182 400
Työpaikat	69 000
Bruttokansantuote (milj. euroa) (2010)	5 400
Yritysten toimipaikat	9 600
Yritysten liikevaihto (milj. euroa)	8 760
Vienti (milj. euroa)	2 560
Yritysten ja yhteisöjen henkilöstömäärä	58 850

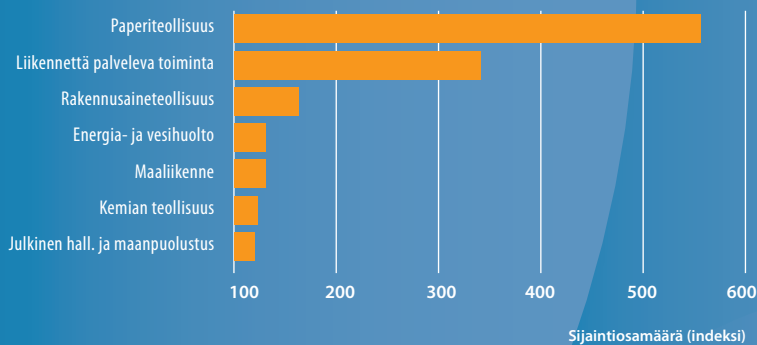
Kymenlaakson päätoimialojen liikevaihto 2010.

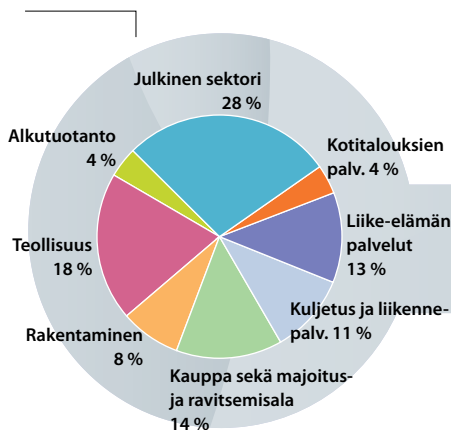
Kymenlaakson toimialojen henkilöstömäärä 2010.

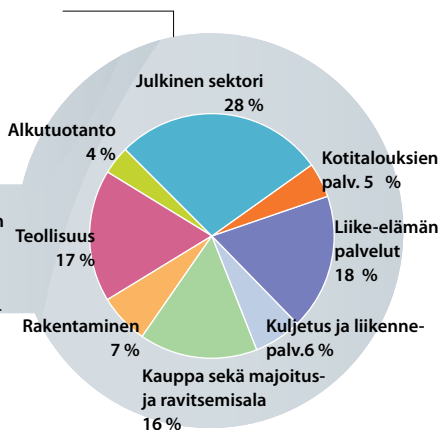
Kymenlaakson erikoistumisalat.
(indeksi, koko maa = 100)

Päätoimialojen osuus Kymenlaakson työpaikoista.

Päätoimialojen osuus koko maan työpaikoista.

Kymenlaakso on vientiin suuntautunut maakunta, joka on erikoistunut metsäteollisuuden ja logistiikkaan.

Kymenlaakson maakunta koostuu kahdesta seutukunnasta, Kouvolasta ja Kotka-Haminasta, joissa on kaikkiaan seitsemän kuntaa. Kymenlaakson asukasluku oli 182 400 vuoden 2010 lopussa, vähennystä vuotta aikaisemmasta oli noin 250 henkeä. Muuttovoittoa kertyi vuodessa noin 250 henkeä, mutta luonnollinen väestönvähennys (kuolleiden enemmisyys syntyneisiin verrattuna) oli noin 500 henkeä. Maakunnassa on noin 69 000 työpaikkaa.

Kymenlaakso on erikoistunut vahvimmin paperiteollisuuteen ja logistiikkaan, kun verrataan maakunnan eri toimialojen työpaikkaosuutta koko maan vastaavaan osuuteen. Paperiteollisuuden osuus alueen työpaikoista on 5,5-kertainen ja liikennettä palvelevan toiminnan 3,5-kertainen koko maan vastaaviin osuuksiin verrattuna. Rakennusaineteollisuuden, energia- ja vesihuollon, maaliikenteen sekä kemianteollisuuden osuudet alueen työpaikoista ovat myös selvästi korkeammat kuin koko maassa, samoin julkisen hallinnon ja maanpuolustuksen.

Toimialarakenne

Teollisuudella on merkittävä rooli Kymenlaakson yritystoiminnassa. Sen osuus yritysten yhteenlasketusta liikevaihdosta on 42 %, ja maakunnan vienti koostuu lähes kokonaan teollisuustuotteista. Teollisuuden osuus maakunnan työpaikoista on vajaa viidennes. Teollisuuteen verrattuna rakentaminen ja palvelut ovat huomattavasti työvoimavaltaisempia aloja. Kaupan sekä majoitus- ja ravitsemisalan osuus yritysten liikevaihdosta on yli neljäsnes, mutta alan osuus maakunnan työpaikoista on 14 %. Teollisuudessa ja kaupassa liikevaihto suhteessa arvonlisäykseen on huomattavasti suurempi kuin muilla aloilla, koska niiden liikevaihdosta suuri osuus koostuu ostoista muilta yrityksiltä. Liikenteen osuus yritysten yhteenlasketusta liikevaihdosta on 12 %, rakentamisen 9 % ja liike-elämän ja kotitalouksien palveluiden 6 %. Liike-elämän ja kotitalouksien palveluiden osuus työpaikoista on selvästi suurempi kuin liikevaihdosta.

Koko maan työpaikkarakenteeseen verrattuna kuljetuksen ja liikenteen osuus on Kymenlaaksossa erittäin suuri. Teollisuuden työpaikkaosuus on viimevuosien aikana laskenut rakennemuutoksen myötä lähelle koko maan tasoa. Sen sijaan liike-elämän palvelujen osuus on Kymenlaaksossa huomattavasti pienempi kuin koko maassa. Myös kaupan ja majoitus- ja ravitsemisalan työpaikkaosuus on maakunnassa hieman alempi kuin koko maassa.

Teollisuusyritysten liikevaihdon kasvu pysähtyi viennin käännyttyä laskuun.

Teollisuudella on edelleen vankka rooli Kymenlaakson taloudessa. Toimialan liikevaihto on 3,7 mrd. € ja henkilöstömäärä 10 300 työvuotta. Kymenlaakson suurin teollisuusala liikevaihdolla mitattuna on paperiteollisuus, jonka liikevaihto on 1,5 mrd. € vuodessa. Alan osuus teollisuuden liikevaihdosta on 41 % ja henkilöstöstä 27 %. Henkilöstömäärältään suurin ala on metalliteollisuus, jonka 3 220 henkilötyövuotta edustavat kolmannesta teollisuuden henkilöstöstä. Myös kemianteollisuus, elintarviketeollisuus ja puutuoteteollisuus kuuluvat Kymenlaakson vahvoihin teollisuusaloihin.

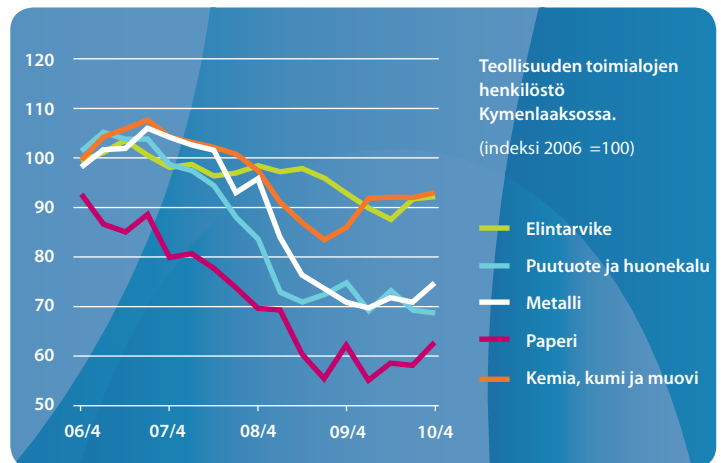
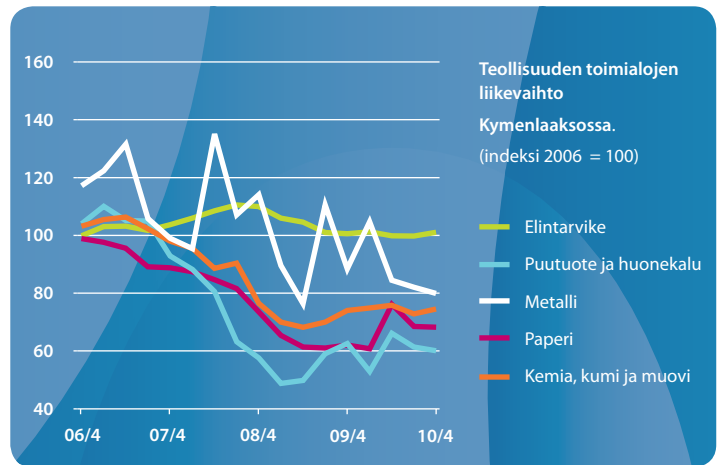
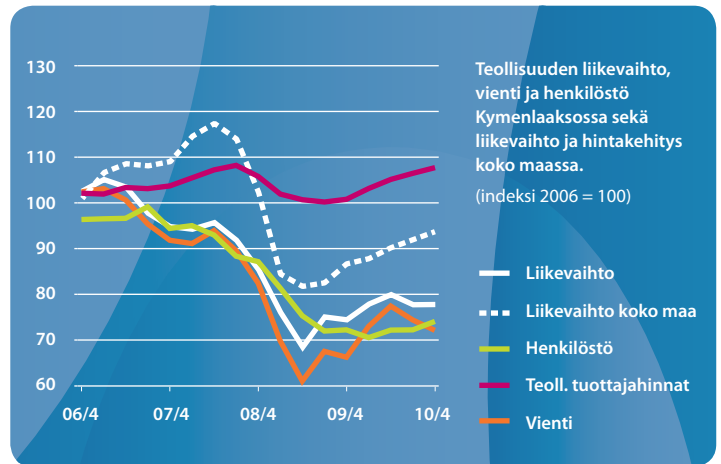
Liikevaihto

Kymenlaakson teollisuuden liikevaihto seuraa maakunnan vientiä, jonka osuus on kaksi kolmannesta teollisuuden liikevaihdosta. Vientin trendi kääntyi laskuun vuoden 2010 puolivälissä. Teollisuuden liikevaihdon trendi oli niin ikään kasvussa vuoden 2009 puolivälistä vuoden 2010 puoliväliin saakka. Vuoden 2010 lopulla liikevaihto pysyi edellisen neljänneksen tasolla, mutta kasvoi vuoden takaisesta tilanteesta 4 % vuoden viimeisellä neljänneksellä. Vuoden lopussa liikevaihto oli vielä yli neljänneksen jäljessä vuoden 2007 huippusta. Kymenlaakson teollisuus on jäänyt jälkeen koko maan teollisuuden kehityksestä. Teollisuuden liikevaihdon trendi oli vuoden neljännellä neljänneksellä 23 % ja viennin trendi 28 % alemmalla tasolla kuin vuonna 2006.

Paperiteollisuuden ja puutuoteteollisuuden liikevaihdon trendien alkuvuoden nopea kasvu taittui vuoden 2010 kolmannella neljänneksellä. Vuoden viimeisellä neljänneksellä ainoastaan kemianteollisuuden ja elintarviketeollisuuden trendit olivat kasvusuuntaisia. Paperiteollisuudessa liikevaihto kuitenkin kasvoi edellisvuodesta 10 % ja elintarviketeollisuudessa ja kemianteollisuudessa prosentin. Puutuoteteollisuuden liikevaihto laski 4 % vuodentakaisesta. Metalliteollisuuden liikevaihdon kehitys on ollut epävakaita, mutta vuoden 2010 lopussa trendi oli edelleen laskeva. Edellisvuodesta lasku oli viimeisellä neljänneksellä 10 %. Taantuma vaikutti elintarviketeollisuuden liikevaihtoon vähemmän kuin vientialoihin, ja vuoden lopussa ala vihdoin kääntyi hitaaseen kasvuun.

Henkilöstömäärä

Koko teollisuuden henkilöstömäärän lasku pysähtyi vuoden 2010 alkupuolella ja trendi oli vuoden lopussa kasvava. Henkilöstömäärä kasvoi 1,5 % myös edellisvuodesta vuoden viimeisellä neljänneksellä. Henkilöstön määrä oli kuitenkin 26 % pienempi kuin vuoteen 2006 nähden. Henkilöstömäärän trendit olivat vuoden lopussa kasvusuuntaisia kaikilla teollisuuden aloilla puutuoteteollisuutta lukuun ottamatta. Henkilöstön määrä kasvoi edellisvuodesta kemianteollisuudessa, metalliteollisuudessa ja paperiteollisuudessa, supistuminen jatkui puutuoteteollisuudessa ja elintarviketeollisuudessa.

Kymenlaakson teollisuus

2010

Toimiala	Liikevaihto Milj. euroa	Henkilöstö
Koko teollisuus	3 670	10 300
Paperi	1 500	2 720
Metalli	500	3 220
Kemia, kumi ja muovi	410	820
Elintarvike	170	710
Puutuote ja huonekalu	170	740

Kymenlaakson rakennusalan yritysten liiketoiminta kasvoi jälleen vuoden lopussa.

Kymenlaakson rakennusyritysten liikevaihto on 790 milj. € ja henkilöstömäärä 4 960 henkilötyövuotta.

Liikevaihto

Liikevaihdon trendi oli jälleen kasvussa vuoden 2010 lopussa. Alan liikevaihto kasvoi vuoden takaisesta 4 % vuoden viimeisellä neljänneksellä. Liikevaihto oli 4 % korkeammalla tasolla kuin vuonna 2006. Rakennusala oli vahva kasvuala Kymenlaaksossa ennen taantumaa ja vuoden 2008 huipputasoon oli vielä matkaa. Rakennusalan trendi on ollut maakunnassa samansuuntainen kuin koko maassa, lamasta toipuminen on kuitenkin ollut koko maassa nopeampaa kuin Kymenlaaksossa.

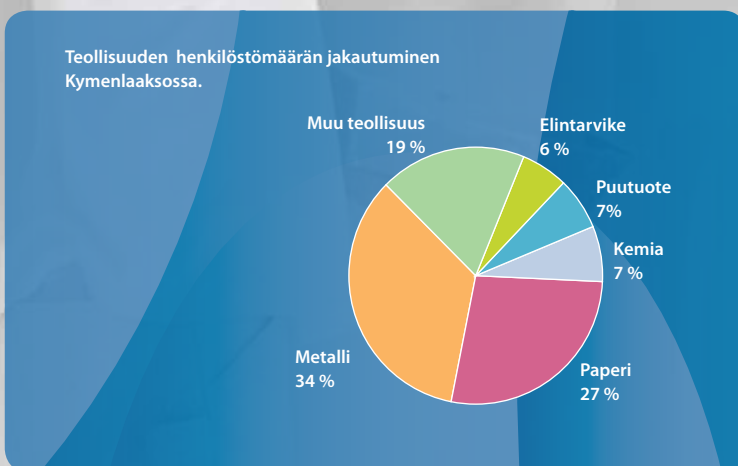
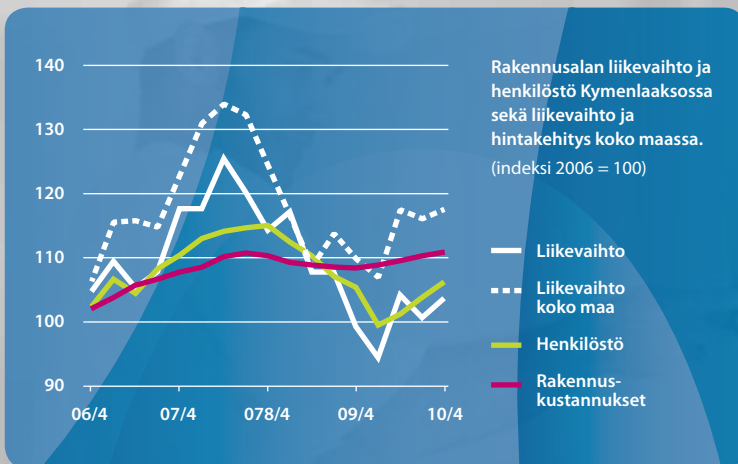
Henkilöstömäärä

Rakennusalan henkilöstömäärä kääntyi kasvuun vuoden 2010 toisella neljänneksellä. Henkilöstömäärä kasvoi prosentin edellisvuodesta vuoden viimeisellä neljänneksellä. Vuoteen 2006 verrattuna henkilöstöä oli 6 % enemmän.

Kymenlaakson rakennusala

2010

Toimiala	Liikevaihto	Henkilöstö
	Milj. euroa	
Rakentaminen	790	4 960

Kauppa sekä majoitus- ja ravitsemistoiminta

Vähittäiskauppa, tukkukauppa, agentuuritoiminta, moottoriajoneuvojen kauppa ja huolto, polttoaineen vähittäismyynti, majoitus- ja ravitsemistoiminta

Kaupan sekä majoitus- ja ravitsemisalalan liikevaihto saavutti jo lamaa edeltäneen tason Kymenlaaksossa.

Kaupan sekä majoitus- ja ravitsemisalalan yritysten liikevaihto on 2,4 mrd. € ja henkilöstömäärä 8 160. Kymenlaaksossa puolet alan työpaikoista on vähittäiskaupassa ja vajaa neljännes majoitus- ja ravitsemistoiminnassa. Tukkukaupan sekä moottoriajoneuvojen kaupan ja huollon osuudet ovat kumpikin vajaa 15 %.

Liikevaihto

Kaupan sekä majoitus- ja ravitsemisalalan liikevaihto kasvoi vahvasti viime vuoden lopussa, 13 % edellisvuodesta vuoden viimeisellä neljänneksellä. Kymenlaaksossa taantuma vaikutti kauppaan selvästi vähemmän kuin teollisuuteen ja rakentamiseen. Vuoden lopussa alan liikevaihto nousi jo 7 % korkeammalle tasolle kuin vuonna 2006 ja ohitti vuoden 2008 huipun. Viimeisen vuoden aikana kaupan trendi kasvoi hitaammin kuin koko maassa, mutta ohitti vuoden lopussa koko maan tason.

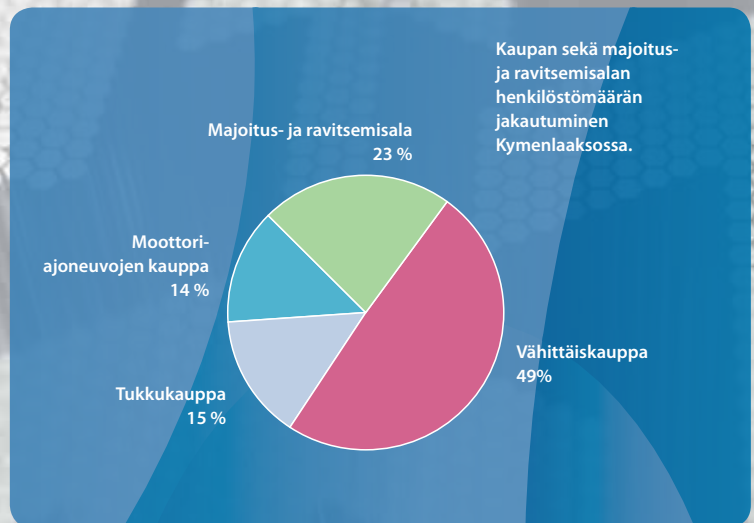
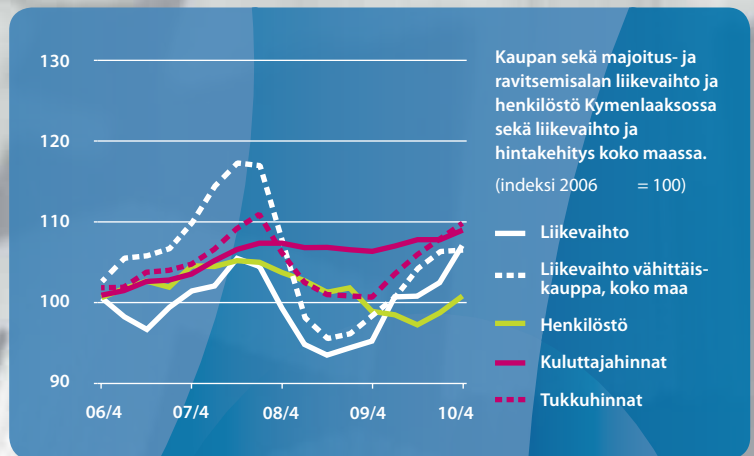
Henkilöstömäärä

Kaupan sekä majoitus- ja ravitsemisalalan henkilöstömäärä kääntyi kasvuun vuoden 2010 puolivälissä, ja kasvu jatkui vuoden lopussa. Henkilöstön määrä lisääntyi 2 % edellisestä vuodesta vuoden viimeisellä neljänneksellä. Vuoden lopussa alan henkilöstömäärä oli prosentin korkeammalla tasolla kuin vuonna 2006.

Kymenlaakson kauppa sekä majoitus- ja ravitsemisalala

2010

Toimiala	Liikevaihto	Henkilöstö
	Milj. euroa	
Kauppa sekä majoitus- ja ravitsemistoiminta	2 410	8 160

Liikennealan yritysten liikevaihto jatkoi vuoden lopussa kasvua notkahduksen jälkeen. Liikenteen henkilöstömäärä oli loivassa kasvussa.

Liikennealan yritysten liikevaihto on 1,1 mrd. € ja henkilöstömäärä 6 120. Logistiikkatoiminnan eli kuljetuksen ja liikennepalveluiden merkitys Kymenlaakson yritystoiminnassa on erittäin suuri. Maaliikenne, joka koostuu rautatie- ja tieliikenteestä, työllistää liikenteestä 40 %. Liikennettä palvelevan toiminnan (lastinkäsittely, varastointi, satamat, terminaalit, huolinta, rahtaus ja matkatoimistot) osuus on 49 %. Posti- ja kuriiritoiminnan sekä vesiliikenteen osuudet ovat selvästi pienemmät.

Liikevaihto

Liikenteen toimialan liikevaihto lähti vahvaan kasvuun vuoden 2009 lopussa. Kasvu jatkui vuoden lopussa kolmannen neljänneksen notkahduksen jälkeen. Alan liikevaihto kasvoi vuoden 2010 viimeisellä neljänneksellä 18 % edellisvuodesta. Taantuma vaikutti liikenteen liikevaihtoon erittäin voimakkaasti. Vuoden 2010 viimeisellä neljänneksellä liikevaihdon trendi oli noussut 6 % korkeammalle tasolle kuin vuonna 2006. Silti taso oli edelleen jäljessä vuoden 2008 huipusta. Kymenlaakson liikenteen liikevaihdon vaihtelut ovat viimeaikoina olleet valtakunnallista trendiä jyrkempiä.

Liikennepalveluiden (satamat, huolinta, varastointi ym.) liikevaihdon vaihtelut ovat olleet erittäin rajuja viimeisen viiden vuoden aikana. Liikevaihdon romahdusta seurasi nopea nousu vuoden 2010 alkupuolella. Nousu jatkui vuoden viimeisellä neljänneksellä kolmannen neljänneksen notkahduksen jälkeen. Myös maaliikenteen (rautatie- ja maantie) liikevaihto laski kolmannella neljänneksellä kolmen kasvuneljänneksen jälkeen, mutta kasvu jatkui jälleen vuoden lopussa loivempaan. Matkailuala (hotellit, matkatoimistot, tilausliikenne, rannikkoliikenne ja huvipuistot) on edellisiin verrattuna pienehkö ala Kymenlaaksossa. Lama vaikutti matkailualan liikevaihtoon vähemmän kuin useimmilla aloilla. Matkailun liikevaihto on kasvanut vakaasti vuoden 2010 toisesta neljänneksestä lähtien.

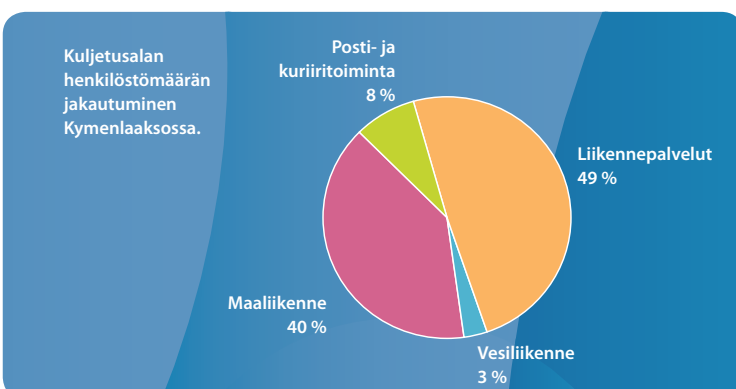
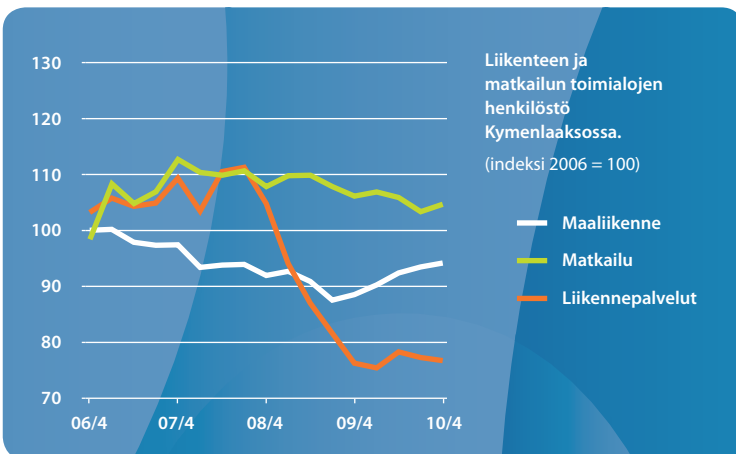
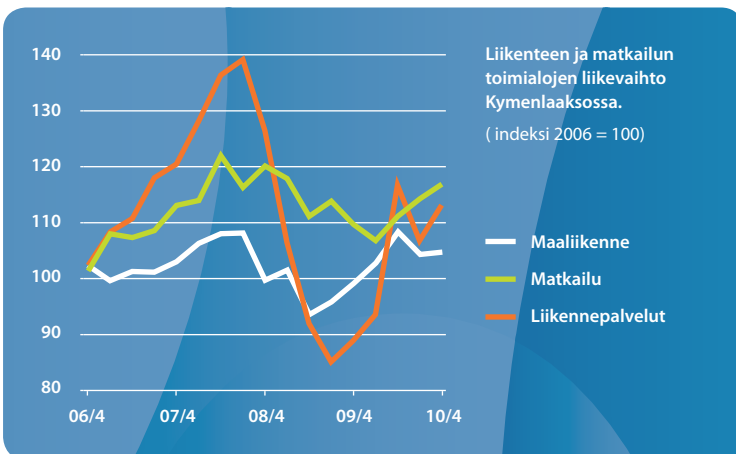
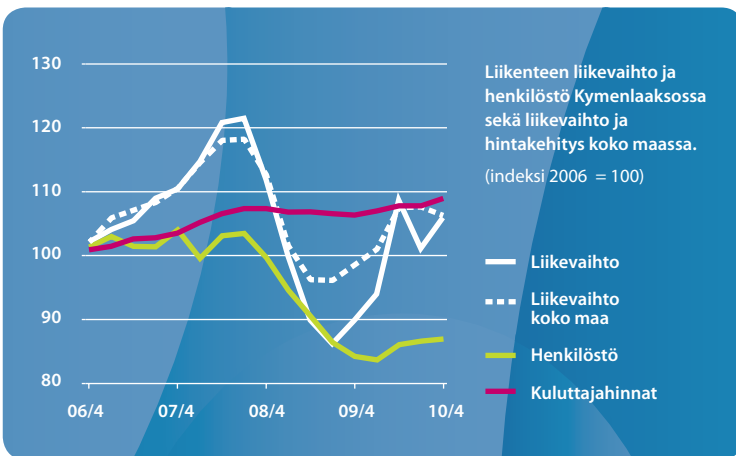
Henkilöstömäärä

Koko liikennetoimialan henkilöstömäärä kääntyi kasvuun vuoden 2010 toisella neljänneksellä, mutta kasvu on sen jälkeen ollut hidasta. Henkilöstö kasvoi vuoden viimeisellä neljänneksellä 3 % edellisvuodesta. Koko liikennealalla henkilöstömäärä on supistunut 13 % vuodesta 2006. Taantuma aiheutti voimakkaimman henkilöstön määrän supistumisen liikennepalveluissa, mutta myös maaliikenteessä henkilöstömäärä väheni. Matkailussa henkilöstömäärän kehitys on ollut vakaampaa. Henkilöstömäärä oli vuoden lopussa kasvussa matkailussa ja maaliikenteessä.

Kymenlaakson liikenne- ja matkailuala

2010

Toimiala	Liikevaihto Milj. euroa	Henkilöstö
Liikenteen toimiala yhteensä	1 060	6 120
Liikennepalvelut	590	2 550
Maaliikenne	420	2 850
Matkailu	80	670

Palvelut liike-elämälle ja kotitalouksille

Informaatio ja viestintä, rahoitus- ja vakuutustoiminta, kiinteistöpalvelut, hallinto- ja tukipalvelut, ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta, taiteet, viihde ja virkistys, muu palvelutoiminta

Palveluja liike-elämälle ja kotitalouksille tuottavien yritysten liikevaihto oli vahvassa kasvussa ja on jo selvästi ylittänyt taantumaa edeltäneen tason.

Liike-elämän ja kotitalouksien palveluja tuottavien yritysten liikevaihto on Kymenlaaksossa noin 550 milj. € (huom. rahoitusalan yrityksillä ei ole liikevaihtoa) ja henkilöstömäärä 8 660. Kymenlaaksossa alan yritysten henkilöstöstä 30 % toimii kiinteistöpalveluissa sekä hallinto- ja tukipalveluissa ja suunnilleen saman verran kotitalouksien palveluissa (taiteet, viihde ja virkistys sekä muu palvelutoiminta). Konsultointipalveluiden (ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta) osuus on vajaa neljännes. Informaatio- ja viestintäalan sekä rahoitus- ja vakuutustoiminnan osuudet ovat kummankin alle kymmenys.

Liikevaihto

Liikevaihto kasvoi vahvasti vuoden lopussa liike-elämän ja kotitalouksien palveluissa, 14 % edellisvuodesta. Taantumien vaikutus palveluja tuottavien yritysten liiketoimintaan jäi pienemmäksi ja lyhytkestoisemmaksi kuin muilla toimialoilla. Liikevaihto kääntyi kasvuun jo vuoden 2009 puolivälissä. Vuodesta 2006 alkuun liikevaihto on noussut Kymenlaaksossa 35 %, huomattavasti nopeammin kuin millään muulla päätoimialalla. Teollisuuden suuryritysten palvelutoimintojen ulkoistaminen on osaltaan kasvattanut liike-elämän palveluita pitkällä aikavälillä. Maakunnan liike-elämän ja kotitalouksien palveluiden liikevaihdon kasvu jäi ennen lamaa valtakunnallisesta kasvuvauhdista, mutta vuoden 2009 jälkipuolelta alkaen ala on kasvanut maakunnassa nopeammin kuin koko maassa.

Tarkemman seurannan kohteena katsauksessa ovat informaatioteknologian (IT) yritykset (elektroniikkateollisuus, atk-laitteiden kauppa, tietoliikenne ja tietojenkäsittelypalvelut) sekä tekninen palvelu (rakentamiseen liittyvä suunnittelu, kone- ja prosessisuunnittelu). Kummankin alan liikevaihto laski voimakkaasti taantumassa, mutta sen jälkeinen nousu on ollut nopeaa.

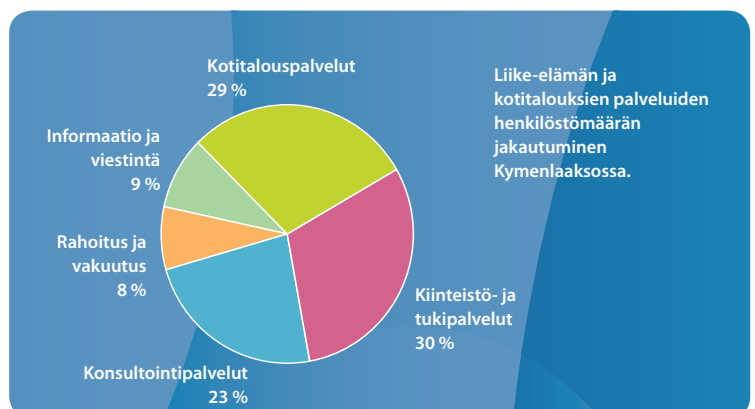
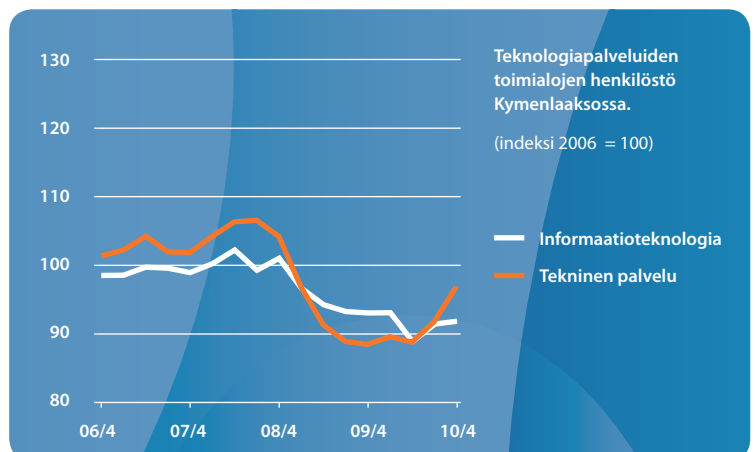
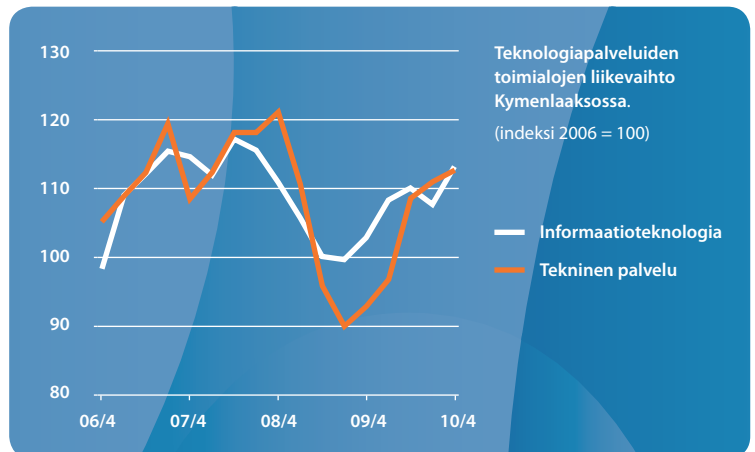
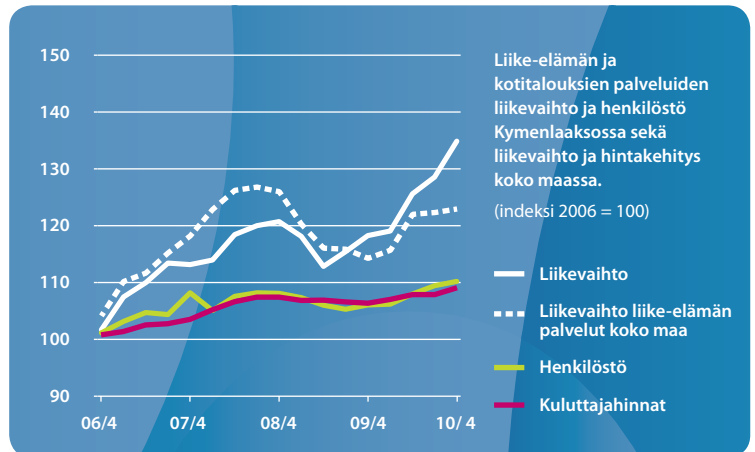
Teknisen alan vaihtelut ovat olleet voimakkaampia kuin IT-alalla, mutta IT-alan liikevaihdossa tapahtui notkahdus vuoden kolmannella neljänneksellä. Vuoden 2010 viimeisellä neljänneksellä liikevaihdon trendi oli teknisessä palvelussa ja IT-alalla molemmissa 13 % korkeammalla tasolla kuin vuonna 2006.

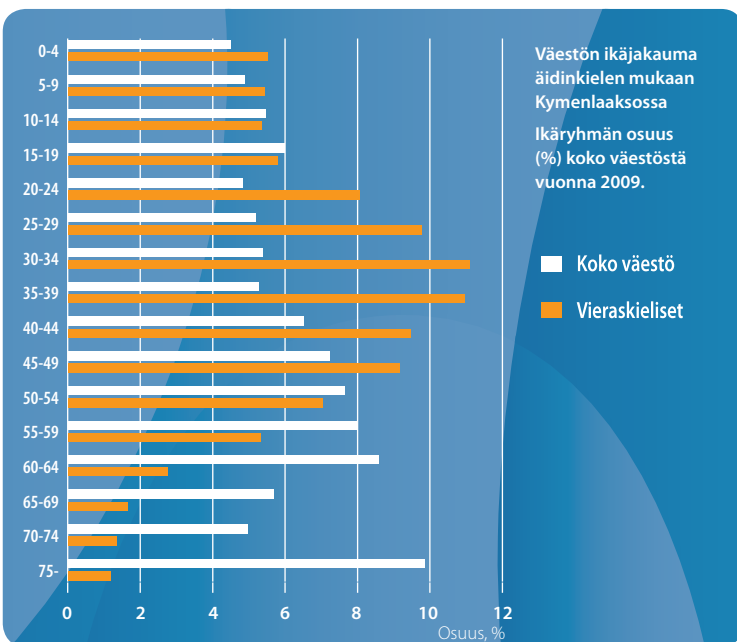
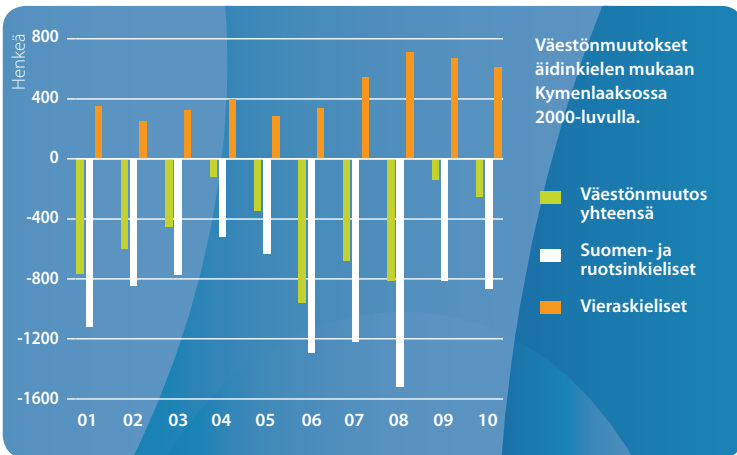
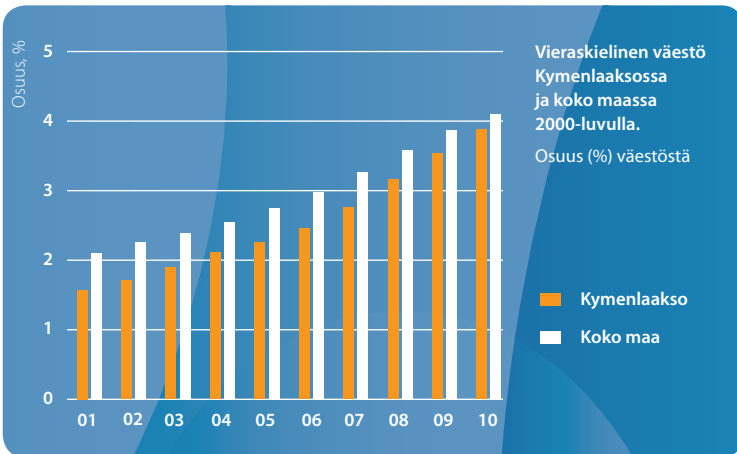
Henkilöstömäärä

Liike-elämän ja kotitalouksien palveluiden henkilöstömäärä kasvoi edellisvuodesta 4 % vuoden 2010 viimeisellä neljänneksellä. Toimialan henkilöstömäärä on kehittynyt varsin vakaasti muihin päätoimialoihin nähden. Vuoteen 2006 verrattuna liike-elämän ja kotitalouksien palveluissa on 10 % enemmän henkilöstöä. Sekä teknisissä palveluissa että IT-alalla taantuma aiheutti tuntuvan laskun henkilöstömääriin, mutta kummallakin alalla työllisyys kääntyi nousuun vuoden 2010 puolivälissä, ja vuoden lopussa kasvu kiihtyi teknisissä palveluissa.

Kymenlaakson liike-elämän ja kotitalouksien palvelut 2010

Toimiala	Liikevaihto Milj. euroa	Henkilöstö
Liike-elämän ja kotitalouksien palvelut yhteensä	550	8 660
Tekninen palvelu	100	1 440
Informaatioteknologia	130	680

Vieraskielisen väestön vilkastunut muutto Kymenlaaksoon on hidastanut maakunnan väestön vähenemistä ja ikääntymistä.

Vieraskielisen väestön¹ määrä kasvoi Kymenlaaksossa 2,7-kertaiseksi vuodesta 2000 vuoteen 2010. Maakunnassa asui 7 100 vieraskielistä ja heidän osuutensa koko väestöstä oli 3,9 % vuonna 2010. Osuus on vain vähän alempi kuin koko maassa ja viidenneksi korkein Suomen maakunnista. Kymenlaakson erityispiirre on venäjänkielisten suuri osuus, heitä on Kymenlaaksossa 55 % vieraskielisistä, kun koko maassa osuus on neljännes.

Vieraskieliset väestömuutoksessa

Kymenlaakson väestö on vähentynyt keskimäärin 510 asukkaalla vuodessa viimeisen 10 vuoden aikana. Suomen- ja ruotsinkielinen kantaväestö on sen sijaan vähentynyt keskimäärin 960 henkeä vuosittain. Väheneminen on perustunut ensi sijassa luonnolliseen muutokseen eli kuolleiden enemmyyteen syntyneisiin verrattuna, johtuen ikääntyneiden suuresta osuudesta kantaväestössä. Vieraskielinen väestö on puolestaan kasvanut keskimäärin 450 henkilöllä vuosittain muuttoliikkeen kautta. Tämä merkitsee, että vieraskielisen väestön kasvu on puolittanut maakunnan vuosittaisen väestön vähenemisen kuluneen vuosikymmenen aikana. Vuodesta 2008 alkaen vieraskielisen väestön lisäys on noussut 600 - 700 hengen tasolle vuosittain. Tämä on osaltaan pienentänyt maakunnan väestötappiota, joka oli 250 henkeä vuonna 2010.

Vieraskielisten ikärakenne

Kymenlaakson väestön ikärakenne on painottunut keski-ikäisiin ja eläkeikäisiin. Suurin 5-vuotiskäryhmä koostuu 60-64-vuotiaista ja yli 75-vuotiaita on kymmenesosa väestöstä. Vieraskielisen väestön ikäjakauma poikkeaa merkittävästi koko väestön jakaumasta. Suurimman ikäryhmän muodostavat 30-34-vuotiaat. Kokonaisuudessaan 20-49-vuotiaiden ikäryhmiin kuuluvien osuudet ovat vieraskielisessä väestössä merkittävästi suurempia kuin koko väestössä ja vastaavasti yli 50-vuotiaiden osuudet ovat pienempiä. Vieraskielinen väestö, joka on pääosin muuttanut maakuntaan viimeisen 10 vuoden aikana, nuorentaa Kymenlaakson ikärakennetta ja vahvistaa sitä työikäisten osalta.

¹ Muut kuin suomea, ruotsia ja saamea äidinkielenään puhuvat Suomessa vakituisesti asuvat henkilöt.

Tietolähde: Tilastokeskus, väestötilasto

Kouvolan seutu on yksi paperiteollisuuden suurimmista keskittymistä Suomessa. Teollisuudessa ja rakentamisessa on edelleen merkittävä osuus alueen työpaikoista.

Kouvolan seudun asukasluku on 95 100 (12/2010). Väestö väheni 150 hengellä vuoden aikana. Alueella on noin 36 700 työpaikkaa.

Teollisuuden osuus Kouvolan seudun yritysten liikevaihdosta on lähes puolet, joten teollisuus hallitsee liikevaihdon trendiä. Yritysten yhteenlaskettu liikevaihto kääntyi taantuman jälkeen kasvuun vuoden 2009 jälkipuolella, mutta kasvu notkahti vuoden 2010 kolmannella neljänneksellä. Liikevaihdon trendi kääntyi kuitenkin jälleen kasvuun vuoden lopussa. Liikevaihto kasvoi 9 % edellisvuodesta vuoden 2010 viimeisellä neljänneksellä. Liikevaihto oli vuoden lopussa kuitenkin 3 % alemmalla tasolla kuin vuonna 2006. Yritysten henkilöstömäärän trendi kääntyi loivaan nousuun vuoden kolmannella neljänneksellä, ja on kasvanut vajaat puoli prosenttia vuoden 2006 tasosta.

Kouvolan seudulla päätoimialat olivat 2010 jälkipuolella vahvassa kasvussa rakentamista lukuun ottamatta, jossa liikevaihto supistui vielä 8 % edellisvuodesta. Nopeinta kasvu oli liikenteessä, 15 %, ja liike-elämän ja kotitalouksien palveluissa, 14 % edellisvuodesta vuoden jälkimmäisellä puolikkaalla. Kaupassa ja teollisuudessa liikevaihto kasvoi 9 % edellisvuodesta. Henkilöstömäärä kasvoi vuodentakaiseen nähden liike-elämän ja kotitalouksien palveluissa 6 % ja liikenteessä 4 %. Teollisuudessa henkilöstömäärä kasvoi puoli prosenttia. Kaupassa ja rakentamisessa henkilöstömäärän väheneminen jatkui vuoden lopussa suhteessa viimevuoden vastaavaan ajankohtaan.

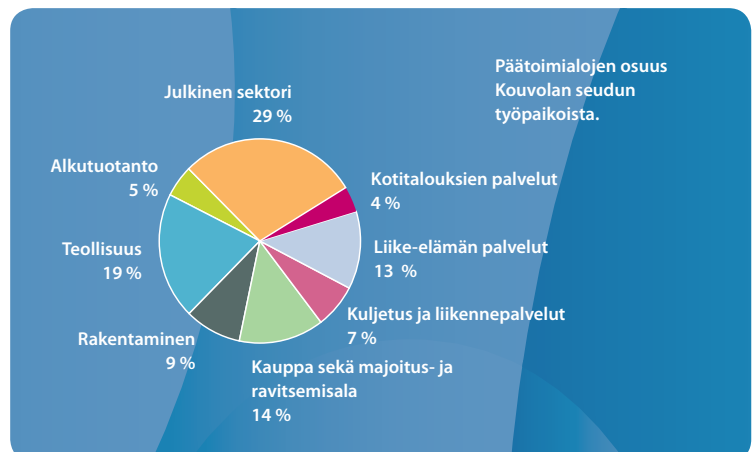
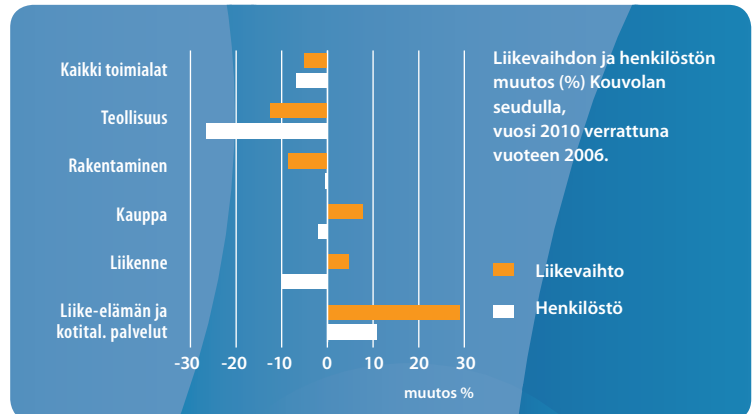
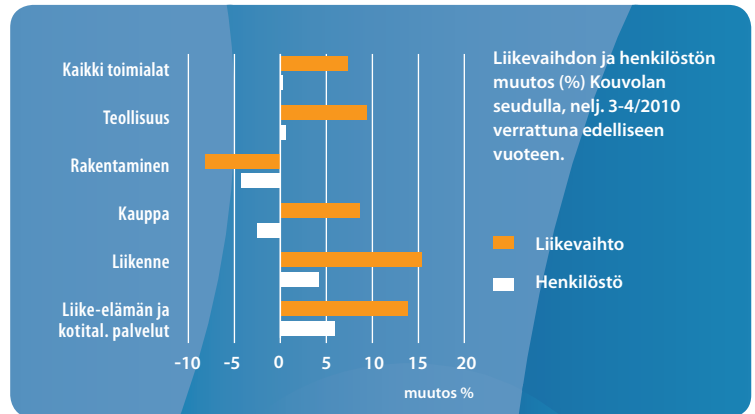
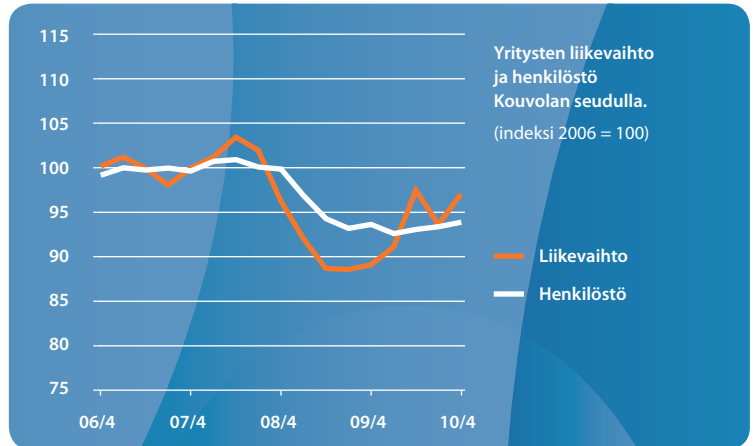
Liike-elämän ja kotitalouksien palvelut on ollut viime vuosina selvä kasvuala, sen liikevaihto oli vuonna 2010 keskimäärin 45 % korkeammalla tasolla kuin vuonna 2006. Myös kaupan ja liikenteen liikevaihto on kasvanut tuntuvasti. Sen sijaan teollisuuden liikevaihto oli 12 % ja henkilöstömäärä 26 % pienempi kuin vuonna 2006.

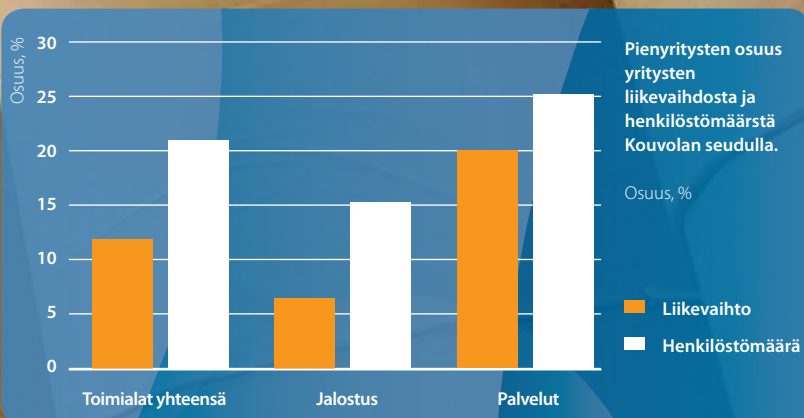
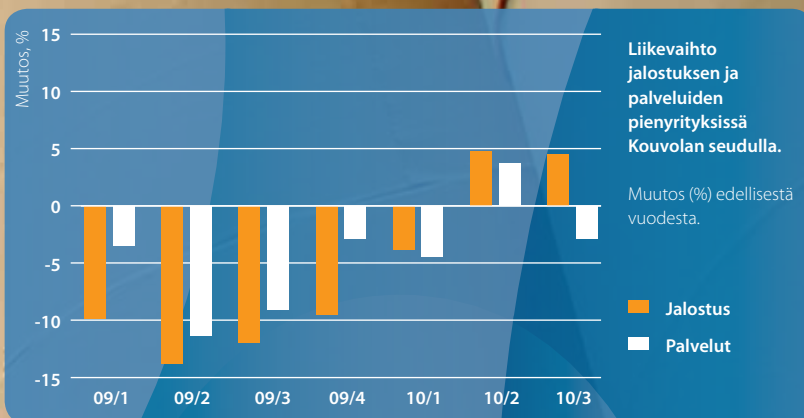
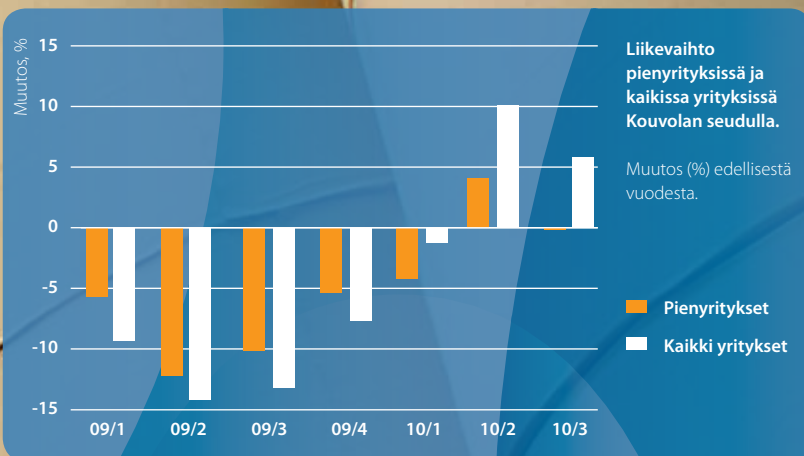
Kouvolan seutukunnan avainluvut 2010

Väestö (12/2010)	95 100
Työpaikat	36 700
Yritysten toimipaikat	4 800

Kouvolan seudun yritystoiminta 2010

Toimiala	Liikevaihto	Henkilöstö
	Milj. euroa	
Kaikki toimialat	4 590	31 200
Teollisuus	2 240	5 710
Rakentaminen	480	2 890
Kauppa sekä majoitus- ja ravitsemistoiminta	1 150	4 090
Liikenne	260	2 300
Liike-elämän ja kotitalouksien palvelut	290	4 710

Pienyritykset Kouvolan seudulla

Kouvolan seudun pienyritysten liikevaihto kääntyi taantuman jälkeen lupaavaan kasvuun vuoden 2010 toisella neljänneksellä, vaikka kasvu ei ollut yhtä ripeää kuin yritystoiminnassa kokonaisuutena. Pienyritysten kasvu hiipui kuitenkin kolmannella neljänneksellä: niiden liikevaihto ei kasvanut edellisvuoteen verrattuna ollenkaan, vaikka kaikkien yritysten kasvu jatkui. Vuonna 2008 alkanut suhdannelasku tuli pienyrityksille myöhemmin ja lasku oli vähemmän jyrkkä kuin suuremmilla yrityksillä. Kuitenkin käänne nousuun on jäänyt pienyrityksillä heikoksi ja seutukunnan yrityssektorin kasvu on ollut keski suurten ja suurten yritysten varassa.

Kouvolan seudulla pienyritysten kasvun hyötyminen kohdistuu palveluyrityksiin, joiden liikevaihto kääntyi laskuun viime vuoden kolmannella neljänneksellä. Sen sijaan jalostusalojen pienyrityksillä kasvu jatkui kohtuullisena. Jalostusalojen (teollisuus ja rakentaminen) pienyrityksillä vaihtelut ovat olleet jyrkempiä kuin palveluyrityksillä.

Yrityksiä perustettiin Kouvolan seudulla noin 450 ja lopetettiin 380 vuonna 2010 (ennakkotieto). Seutukunnan yrityskanta kasvoi noin 70 yrityksellä. Aloitusten määrä oli samalla tasolla ja lopetusten määrä hie-man korkeampi kuin vuosina 2005 - 2009 keskimäärin.

Pienyrityksillä tarkoitetaan tässä katsauksessa yrityksiä, jotka työllistävät enintään 10 henkilöä ja joiden liikevaihto on enintään 2 miljoonaa euroa vuodessa. Kouvolan seudulla pienyritysten osuus kaikkien yritysten yhteenlasketusta liikevaihdosta on 12 % ja henkilöstömäärästä 21 %. Yritysten kappalemäärästä pienyrityksiä on 78 %. Jalostusaloilla pienyritykset vastaavat 7 %:n liikevaihto-osuudesta ja 15 %:n henkilöstömääräosuudesta. Palvelualoilla pienyritysten osuus on huomattavasti suurempi: liikevaihdosta viidennes ja henkilöstömäärästä neljäs.

Kouvolan seutukunnan suurimmat yritykset (henkilöstömäärän suhteen) ja niiden toimialat

Stora Enso Oyj - Anjalankoski, paperin ja kartongin valmistus
 UPM-Kymmene Oyj - Kymi Paper, paperin ja kartongin valmistus
 VR-yhtymä, rautatieliikenne
 Osuuskauppa Ympäristö, vähittäiskauppa
 Myllykoski Oyj - Myllykoski Paper, paperin ja kartongin valmistus
 Lemminkäinen Talo Oy Kaakkois-Suomi, talonrakennustyöt
 Lumon Oy, metallisten rakennuspuusepäntuotteiden valmistus
 Halton Oy, jäähditys- ja tuuletuslaitteiden valmistus
 UPM Kymmene Wood Oy - Kalson viilutehdas, vanerin ja viulun valmistus
 Fonecta Oy, Muu teleliikenne

Lähde: Kouvola Innovation Oy

Kotkan-Haminan seudun vahvin erikoistumisala on logistiikka, jonka perustana ovat satamatoiminnot sekä Venäjän tavaraliikenne. Liikenteen työpaikkaosuus on kaksinkertainen koko maahan verrattuna.

Kotkan-Haminan seudun asukasluku on 87 300 (12/2010). Väestö väheni viime vuoden aikana noin 100 hengellä, mutta alue sai 200 henkeä muuttovoittoa. Alueella on noin 32 300 työpaikkaa.

Kotkan-Haminan seudun yritysten liikevaihto on vaihdellut voimakkaasti viime vuosina. Jyrkät käännteet perustuvat metsä- ja metalliteollisuuden sekä logistiikan suhdanteisiin ja rakenne- muutokseen. Taantuma aiheutti jyrkän pudotuksen vuoden 2008 lopulla ja 2009 alkupuolella. Liikevaihto kääntyi kasvuun vuoden 2009 puolivälissä, mutta kasvu hidastui vuoden 2010 puolenvälin jälkeen. Vuoden 2010 viimeisellä neljänneksellä yritysten liikevaihto kasvoi 8 % edellisvuodesta, mutta vuoteen 2006 nähden liikevaihto oli edelleen 12 % alemmalla tasolla. Yritysten henkilöstömäärä kääntyi loivaan nousuun vuoden toisella neljänneksellä ja kasvoi 3 % vuodentakaisesta vuoden neljännellä neljänneksellä. Henkilöstömäärä on vähentynyt 7 % vuoden 2006 tasosta.

Kotkan-Haminan seudun teollisuuden liikevaihto kääntyi jälleen laskuun vuoden kolmannella neljänneksellä ja liikevaihto laski vuoden 2010 jälkipuolikkaalla 3 % vuodentakaisesta. Muut päätoimialat kasvoivat nopeasti: Liikenteessä liikevaihto kasvoi 19 % edellisvuodesta, kaupassa 13 %, liike-elämän ja kotitalousien palveluissa 11 % ja rakentamisessa 10 %. Henkilöstömäärä kasvoi kaikilla toimialoilla vuoden 2010 loppupuolella, eniten kasvua oli rakentamisessa, 4 % vuodentakaisesta.

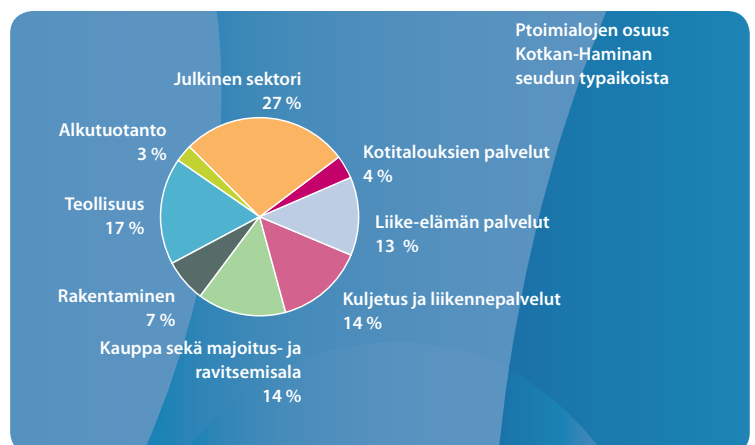
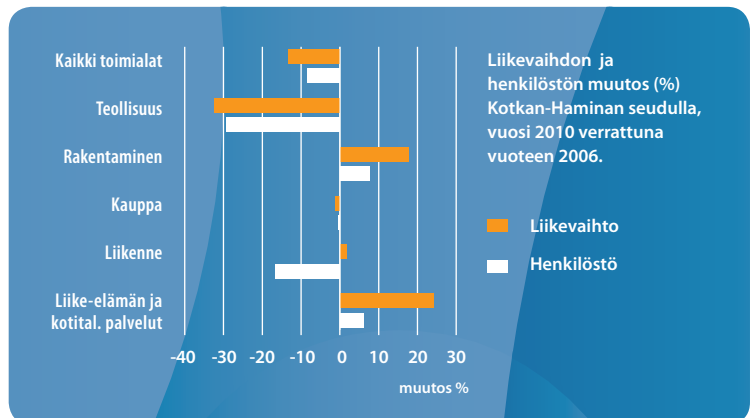
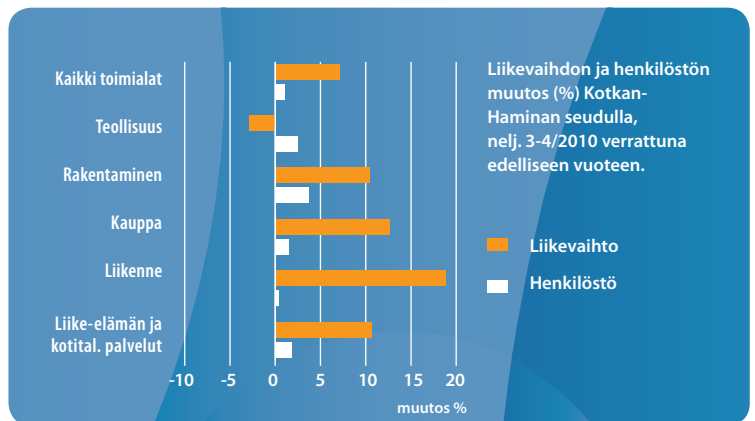
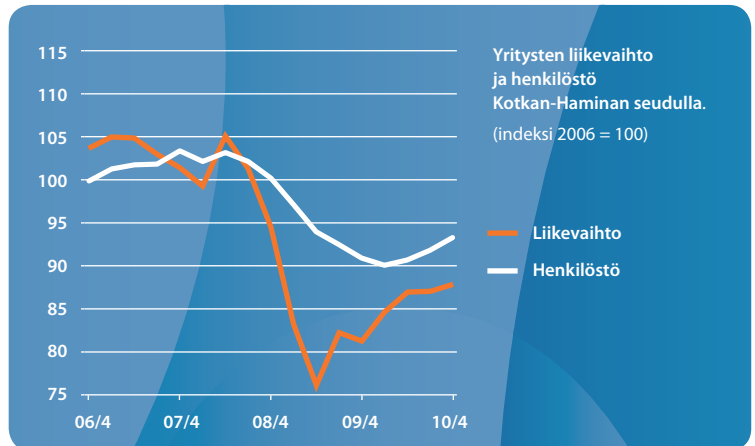
Vuoteen 2006 nähden liike-elämän ja kotitalousien palveluiden liikevaihto oli vuonna 2010 keskimäärin 24 % suurempi ja rakentamisen liikevaihto 18 % suurempi. Kaupassa ja liikenteessä kasvua vuodesta 2006 oli 11 %. Sen sijaan teollisuuden liikevaihto oli 33 % ja henkilöstömäärä 29 % pienempi kuin vuonna 2006.

Kotkan-Haminan seutukunnan avainluvut 2010

Väestö (12/2010)	87 300
Työpaikat	32 300
Yritysten toimipaikat	4 800

Kotkan-Haminan yritystoiminta 2010

Toimiala	Liikevaihto Milj. euroa	Henkilöstö
Kaikki toimialat	4 170	27 740
Teollisuus	1 440	4 580
Rakentaminen	300	2 070
Kauppa sekä majoitus- ja ravitsemistoiminta	1 270	4 080
Liikenne	800	3 820
Liike-elämän ja kotitalousien palvelut	260	3 950

Pienyritykset Kotkan-Haminan seudulla

Kotkan-Haminan seudulla pienyritysten liikevaihto kääntyi taantuman jälkeen vahvaan kasvuun vuoden 2010 toisella neljänneksellä. Tosin kasvu ei ollut yhtä nopeaa kuin yritystoiminnassa kokonaisuutena. Kasvu jatkui myös kolmannella neljänneksellä, vaikka kasvu hidastui edelliseen neljännekseen verrattuna, kuten koko yrityssektorilla. Vuonna 2008 alkanut suhdanne-lasku tuli pienyrityksille myöhemmin ja lasku oli huomattavasti loivempi suuremmilla yrityksillä. Käännös nousuun ajoittui pienyrityksillä myöhemmäksi ja nousu on ollut hieman vaimeampaa kuin koko yrityssektorilla.

Kotkan-Haminan seudulla jalostus- ja palvelu-alojen pienyritysten liiketoiminta on kehittynyt suunnilleen samaa tahtia suuntaan ja toiseen, vaikka yksittäisissä vuosineljänneksissä on ollut eroja.

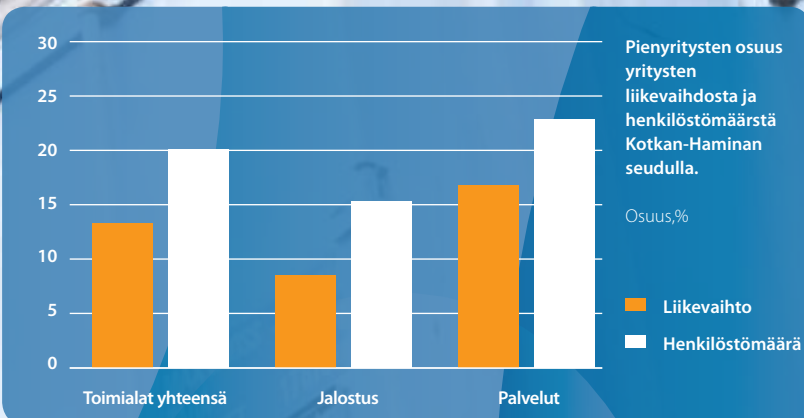
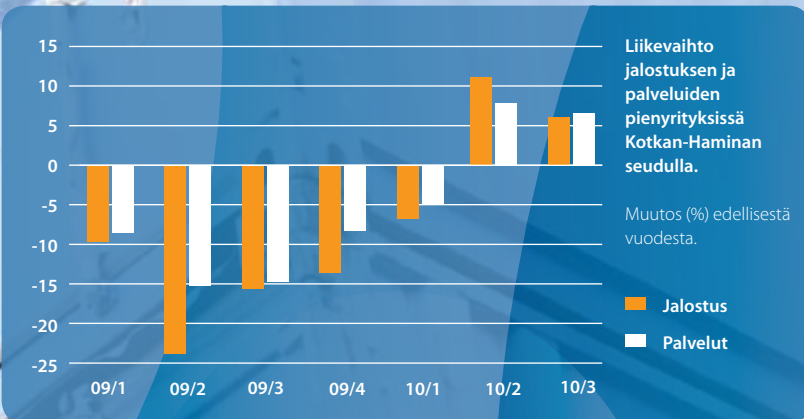
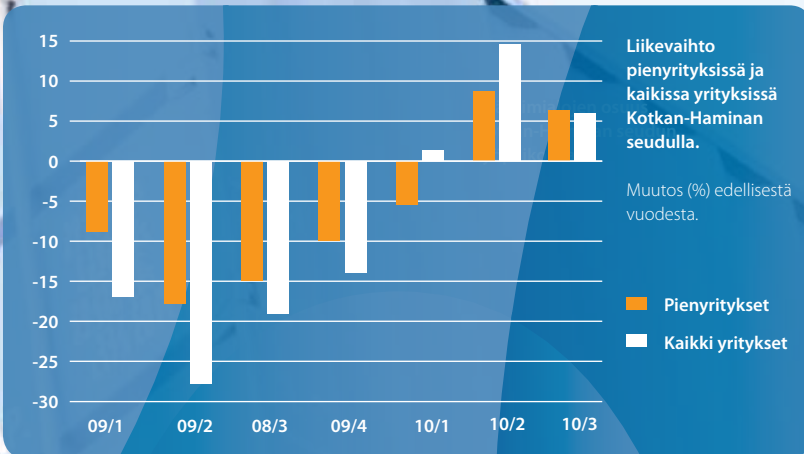
Yrityksiä perustettiin Kotkan-Haminan seudulla noin 410 ja lopetettiin 310 vuonna 2010 (ennakkotieto). Seutukunnan yritysanta kasvoi noin 100 yrityksellä. Aloitusten määrä oli samalla tasolla ja lopetusten määrä hieman alempi kuin vuosina 2005 - 2009 keskimäärin.

Pienyrityksillä tarkoitetaan tässä katsauksessa yrityksiä, jotka työllistävät enintään 10 henkilöä ja joiden liikevaihto on enintään 2 miljoonaa euroa vuodessa. Kotkan-Haminan seudulla pienyritysten osuus kaikkien yritysten yhteenlasketusta liikevaihdosta on 13 % ja henkilöstömäärästä 20 %. Yritysten kappalemäärästä pienyrityksiä on 78 %. Jalostusaloilla pienyritykset vastaavat 9 %:n liikevaihto-osuudesta ja 15 %:n henkilöstömääräosuudesta. Palvelualoilla pienyritysten osuus on huomattavasti suurempi: liikevaihdosta 17 % ja henkilöstömäärästä 23 %.

Kotka-Haminan seutukunnan suurimmat yritykset (henkilöstömäärän suhteen) ja niiden toimialat

Steveco Oy, lastinkäsittely
 Kotkamills Oy, paperin ja kartongin valmistus
 Sulzer Pumps Finland Oy, pumppujen ja kompressorien valmistus
 Osuuskauppa Ympyrä, vähittäiskauppa
 Ahlstrom Glassfibre Oy – Karhula Plant, lasikuidun ja lasivillan valmistus
 VAASAN Oy, leivän ja leivonnaisten valmistus
 Andritz Oy, massa- ja paperikoneiden valmistus
 Kristina Cruises Oy, vesiliikenne
 KYMP-konserni, tietoliikenne- ja tietotekniikkapalvelut
 Stora Enso Oyj – Sunilan tehdas, massan valmistus

Lähde: Cursor Oy

Kymenlaakson talouden tulevaisuuden näkymät

Yritysten ja kotitalouksien odotukset ovat pysyneet melko positiivisina. Teollisuuden uusien tilausten ja tuoreimpien talousennusteiden perusteella kasvusuunnan odotetaan jatkuvan Kymenlaaksossa.

Yritysten suhdannenäkymät

Teollisuuden suhdannenäkymät ovat pysyneet positiivisina viime vuonna ja kuluvan vuoden alussa. Kaakkois-Suomen teollisuusyritysten odotukset nousivat huipputasolle vuoden 2010 keväällä, mutta syksyllä näkymät hieman vaimenivat. Kuluvan vuoden tammikuussa tehdyn kyselyn mukaan Kaakkois-Suomen teollisuuden (ml. rakennusteollisuus) näkymät kääntyivät taas nousuun ja saldoluku nousi koko maan tason yläpuolelle.

Kaakkois-Suomen palveluyritysten suhdannenäkymät ovat taantumien jälkeen kääntyneet nousuun vaimemmin kuin teollisuusyritysten. Tammikuun 2011 kyselyssä palvelualan näkymät olivat jo selvästi positiiviset, saldoluku oli 12, korkein yli neljään vuoteen. Palveluyritysten näkymät eivät kuitenkaan yltäneet samalle tasolle kuin teollisuudessa, jonka saldoluku oli 22.

Elinkeinoelämän keskusliitto (EK) julkaisee suhdannebarometrin neljä kertaa vuodessa. Suhdannebarometri perustuu teollisuus- ja palveluyrityksille tehtävään kyselyyn. Suhdannenäkymä kuvaa yritysten yleistä suhdanneodotusta lähitulevaisuudessa. Saldoluku on suhdanteiden paranemista odottavien ja huononemista odottavien vastaajien %-osuuksien erotus. Alueellisissa suhdannebarometrisa Kymenlaakso sisältyy Kaakkois-Suomeen yhdessä Etelä-Karjalan kanssa.

Kuluttajien talousnäkymät

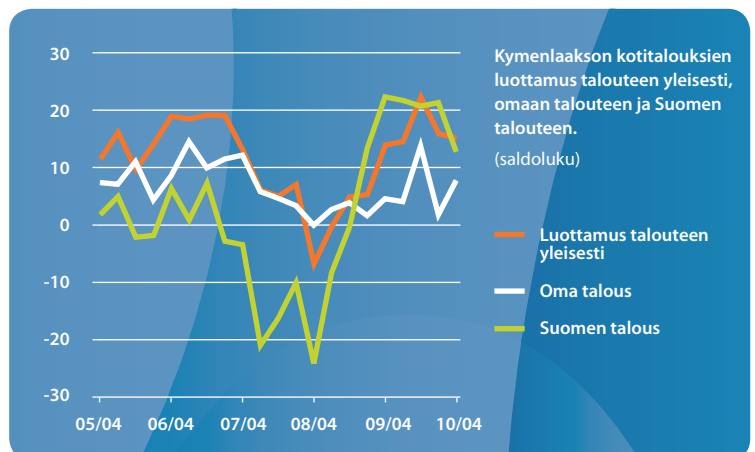
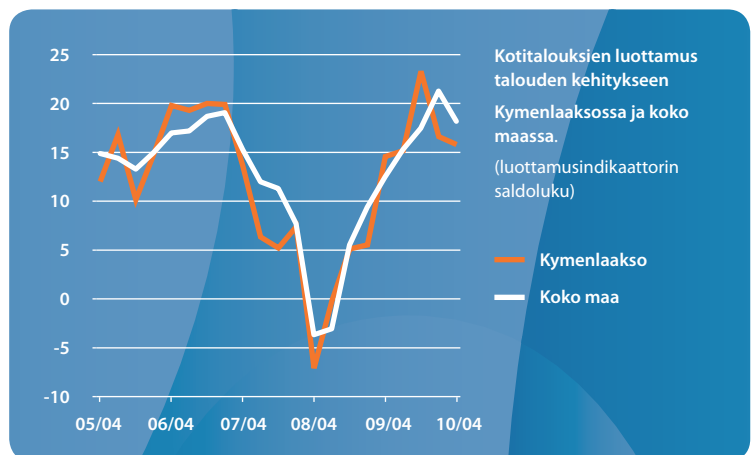
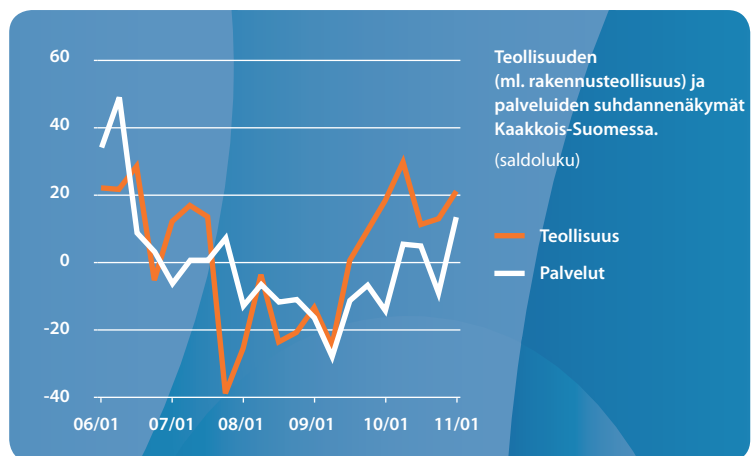
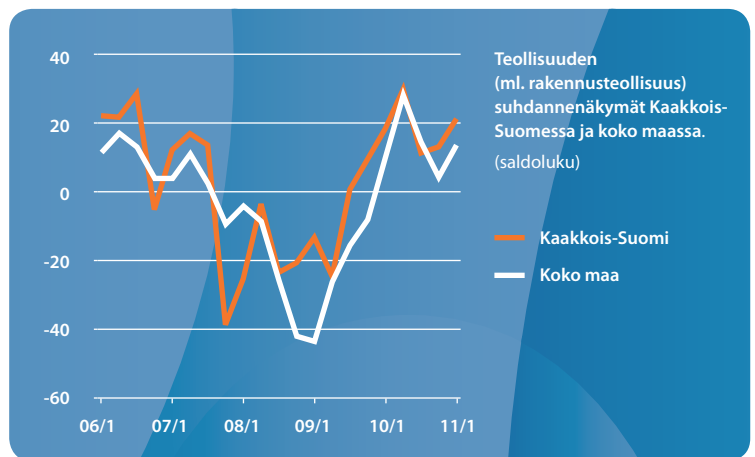
Kuluttajien odotukset talouskehityksestä pysyivät viime vuonna positiivisina. Keväällä 2010 Kymenlaakson kuluttajien luottamus talouteen oli vahvinta koko maassa. Loppuvuotta kohti odotukset vaimenivat hieman ja Kymenlaaksossa luottamus jäi hieman jälkeen koko maan keskimääräisestä tasosta, mutta pysyi vankasti positiivisena. Viime vuoden viimeisellä neljänneksellä kuluttajien luottamusindikaattorin saldoluku oli Kymenlaaksossa 15 ja koko maassa 18.

Maakunnan kuluttajien luottamus oman talouden kehitykseen oli viime vuonna lievästi positiivista ja jonkin verran vahvempaa kuin taantumien aikana. Luottamus koko Suomen talouskehitystä kohtaan oli huomattavasti vankempaa kuin omaa taloutta kohtaan. Kuitenkin vuoden lopulla valtakunnan taloutta koskeva saldoluku kääntyi laskuun, mutta pysyi edelleen selvästi positiivisena. Vuoden 2010 viimeisellä neljänneksellä Suomen talouden seuraavan vuoden kehitystä kuvaava saldoluku oli 13 ja oman talouden kehityksen lukema oli 8.

Tilastokeskus julkaisee kuluttajabarometrin neljä kertaa vuodessa. Se perustuu kotitalouksille tehtävään kyselyyn. Luottamusindikaattori on talouskehityksen osatekijöihin perustuva yhdistelmäindikaattori. Omaa taloutta ja Suomen taloutta koskevat indikaattorit kuvaavat kuluttajien odotusta seuraavan vuoden aikana. Indikaattorien arvot ovat saldolukuja vastaavalla tavalla kuin suhdannebarometrissa.

Teollisuuden uudet tilaukset

Valtakunnalliset tiedot teollisuuden uusista tilauksista Kymenlaakson avainteollisuusaloilla, paperiteollisuudessa ja metsäteollisuudessa, ennakoivat lähitulevaisuuden liiketoiminnan suuntaa maakunnan teollisuudessa. Paperiteollisuuden uudet tilaukset nousivat viime vuoden keväällä jo lähelle vuoden 2007 ja 2008 alkupuolen huipputasoa, mutta kasvu pysähtyi viime kesänä. Kuluvan vuoden tammikuun tiedot ennakoivat tilausten kääntyneen

uudelleen kasvuun. Metalliteollisuudessa uudet tilaukset ovat kasvaneet nopeasti vuoden 2009 puolivälin tasosta, joka oli ennätyksellisen matala. Kuluvaan vuoteen alkuun mennessä uusien tilausten määrä on noussut vuoden 2005 keskimääräiselle tasolle, mutta on edelleen noin viidenneksen vuosien 2007-2008 huipputason alapuolella.

Avainalojen näkymät

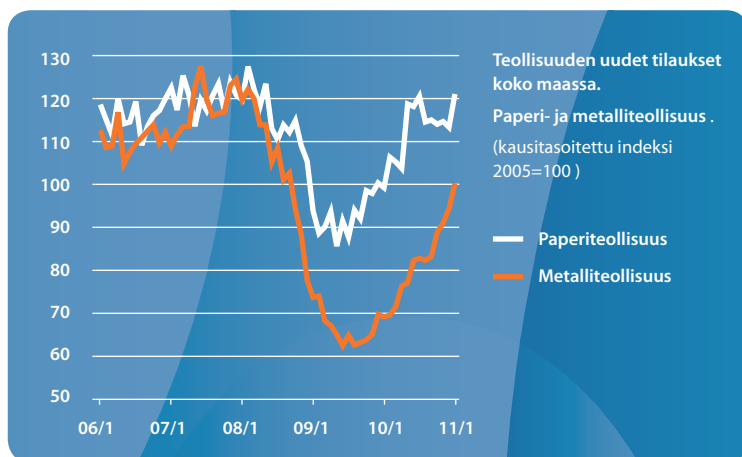
Tuoreimmat talousennusteet arvioivat Suomen talouden kasvun jatkuvan ripeänä vuonna 2011, mutta ensi vuodesta alkaen nousun ennakoitaan hidastuvan. Suomen Pankki ennustaa maan bruttokansantuotteen (BKT) kasvuksi 3,9 % kuluvaan vuonna, 2,7 % vuonna 2012 ja 2,5 % vuonna 2013. Työllisyyden Suomen Pankki arvioi nousevan 1,1 % tänä ja ensi vuonna sekä 0,6 % vuonna 2013. Kasvun taustalla on investointitavaroiden kysynnän voimistuminen maailmalla, mikä kasvattaa vientiä. Kotimaassa asuntotuotanto sekä yritysten tuotannollisten investointien vauhdittuminen tukevat kasvua.

Elinkeinoelämän tutkimuslaitoksen ETLA:n² ennuste on samansuuntainen: BKT:n kasvuksi arvioidaan 4 % tänä vuonna sekä keskimäärin 3,5 % vuodessa jaksolla 2012-2015. Viennin määrän ETLA ennustaa nousevan 11 % vuonna 2011 ja keskimäärin 6 % vuodessa jaksolla 2012-2015.

Kymenlaakson kannalta keskeisten teollisuuden toimialojen viennin ja tuotannon näkymät arvioidaan hyväksi: paperiteollisuuden viennin ennustetaan kasvavan 11 %, puutavateollisuuden 16 %, kemianteollisuuden 7 % sekä kone- ja laitteollisuuden 19 % tänä vuonna. Ensi vuodesta alkaen viennin kasvun ennakoitaan hidastuvan kaikilla aloilla.

¹ Suomen Pankki. Euro & Talous 1/2011, 24.3.2011

² ETLA Suhdanne 1/2011, 24.3.2011

Valittujen toimialojen valtakunnallinen vienninennuste

Toimiala	Viennin määrän muutos, % edellisestä vuodesta			
	2010	2011E	2012E	2013E
Paperiteollisuus	19	11	4	1
Puutavateollisuus	15	16	10	8
Kemianteollisuus	18	7	3	3
Kone- ja laitteollisuus	6	19	7	5
Tavara- ja palveluvienti	5	11	6	6

Lähde: ETLA Suhdanne 1/2011

Kymenlaakson vahvuudet ja haasteet

- ⊕ **Kauppa sekä liike-elämän ja kotitalouksien palvelut ovat päässeet hyvään kasvuun ja niiden liikevaihdot ovat nousseet yli taantumaa edeltäneen tason.**
- ⊕ **Liikenne kasvaa sekä satamissa että maaliikenteessä. Allegro-junayhteyden alku on ollut menestyksellinen.**
- ⊕ **Suomen suurin yleis-, kontti-, vienti- ja transitosatama, HaminaKotka Satama Oy, aloittaa toimintansa toukokuussa 2011.**
- ⊕ **Työllisyys on kääntynyt nousuun taantumien jälkeen.**
- ⊕ **Vieraskielisen väestön muuttoliike Kymenlaaksoon on vaikuttanut positiivisesti väestökehitykseen ja nuorentavasti ikärakenteeseen.**
- ⊕ **Venäjänsä talouden kääntyminen uudelleen kasvuun on tuonut positiivisen impulssin matkailulle ja kaupalle.**
- ⊕ **Talousennusteet arvioivat Kymenlaakson keskeisten toimialojen kasvunäkymät lupaaviksi.**
- ❓ **Viennin lupaava kasvu hyytyi viime vuoden jälkipuolella. Onko kyseessä tilapäinen notkahdus vai oire rakenteellisista ongelmista?**
- ❓ **Miksi metalliteollisuuden valtakunnallista nousua ei saada realisoitua Kymenlaaksossa?**
- ❓ **Miten hyödynnetään parhaalla tavalla maahanmuuttajien potentiaali ja osaaminen? Toimivatko kotouttaminen ja kanavat työmarkkinoille?**
- ❓ **Miten hyödynnetään parhaalla tavalla Allegro-junan mukanaan tuoma potentiaali liike-elämän palveluiden, matkailun ja muun yritystoiminnan kehittämisessä?**

Julkaisijat

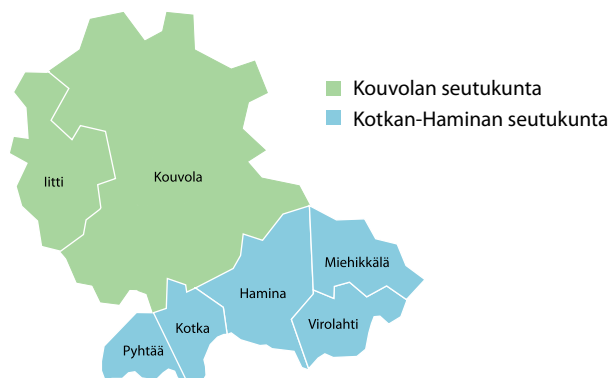
Kymenlaakson kauppakamari
Heikinkatu 7, PL 83, 48101 Kotka
www.kymichamber.fi
Toimitusjohtaja **Jouko Lehtoranta**
(05) 2296 110
jouko.lehtoranta@chamber.fi

Cursor Oy
Kymminlannantie 6, PL 14, 48601 Kotka
www.cursor.fi
Yrityspalvelujohtaja **Markku Merovuo**
040 190 2511
markku.merovuo@cursor.fi

Kouvola Innovation Oy
Vartiote 4, 45100 Kouvola
www.kinno.fi
Toimitusjohtaja **Merja Vainio**
02061 58818
merja.vainio@kinno.fi

Kymenlaakson ammattikorkeakoulu
Pääskysentie 1, PL 9 48231 Kotka
www.kyamk.fi
Vararehtori **Pirkko Rautaniemi**
044 702 8888
pirkko.rautaniemi@kyamk.fi

Kymenlaakson Liitto
Karhulantie 36 B, PL 35, 48601 Kotka
www.kymenlaakso.fi
Aluekehityssuunnittelija **Toni Vanhala**
(05) 230 8916
toni.vanhala@kymenlaakso.fi

Käsitteet ja tietolähteet

Kymenlaakson maakunta koostuu kahdesta seutukunnasta, joissa on yhteensä 7 kuntaa. Kouvolan seutukuntaan kuuluvat litti ja Kouvola. Kotkan-Haminan seutukuntaan kuuluvat Hamina, Kotka, Miehikkälä, Pyhtää ja Virolahti.

Liikevaihto on Kymenlaaksossa toimivien yritysten myynnin yhteenlaskettu arvo. Toimialoittaiset liikevaihto- ja palkkasummakuvaajat esitetään kunkin ajankohdan mukaisin käyvin arvoin vähentämättä inflaation vaikutusta. Tietolähde: Tilastokeskus asiakaskohtainen suhdannepalvelu, verohallinnon alv-suoritustiedot.

Henkilöstömäärällä tarkoitetaan yritysten kokopäivätyölisten määrää. Henkilöstömäärän indikaattori estimoidaan yritys- ja toimipakkarekisterin kahden vuoden takaisesta henkilöstötiedosta ansiotason muutoksesta puhdistetun palkkasummakehityksen perusteella. Yrittäjien henkilöstömäärä estimoidaan liikevaihdon kehityksen perusteella. Indikaattorin laskenta: Tilastokeskus asiakaskohtainen suhdannepalvelu.

Tietojen korjautuminen: Liikevaihto- ja henkilöstömäärätiedot korjautuvat tietojen tarkentuessa vuoden päähän taaksepäin. Tästä syystä uusimman katsauksen tiedoissa on poikkeamia aikaisempiin katsauksiin verrattuna.

Toimipaikkojen määrä on laskettu niistä Kymenlaaksossa toimivista yrityksistä, jotka on sisällytetty yritysten henkilöstömäärien laskentaan. Mukana ovat toimivat yritykset, joiden palkkasumma vastaa vähintään yhtä kokopäivätyölistä.

Työpaikoilla tarkoitetaan työllisten määrää, joiden työpaikka sijaitsee maakunnassa tai seutukunnassa. Tietolähde: Tilastokeskus, työssäkäyntitilasto. Vuoden 2010 tiedot ovat ennakoarvioita.

Avainluku- ja toimialatalulukoiden 2010 liikevaihto on viiemeksi kuluneen vuoden (nelj. 1/2010-4/2010) summa, ja henkilöstömäärä ja toimipaikkojen lukumäärä ovat jakson keskiarvoja. Työpaikkoja ja bruttokansantuotetta koskevat tiedot ovat ennakoarvioita vuodelta 2010.

Indeksisarjat, jotka esitetään kuvioissa, ovat kausitasoitettuja trendejä. Katsauksessa käytetään X11-kausitasoitusmenetelmää. Indeksisarjojen vertailuvuosi on 2006.

Toimitus

Kaupunkitutkimus TA Oy

Paciuksenkatu 19, 00270 Helsinki
www.kaupunkitutkimusta.fi
Toimitusjohtaja, tutkija **Seppo Laakso**
(09) 561 2493
seppo.laakso@kaupunkitutkimusta.fi
Tutkija **Eeva Kostiainen**
(09) 568 19560
eeva.kostiainen@kaupunkitutkimusta.fi

Ulkoasu

Mainostoimisto KPL Oy

Kannen kuva Allegro-junasta: VR Group